

Данијела В. Бабић*

Универзитет у Београду

Филолошки факултет

Катедра за германистику

KOMMER (ATT) + INFINITIV КАО ПРОСПЕКТИВНА КОНСТРУКЦИЈА У САВРЕМЕНОМ ШВЕДСКОМ ЈЕЗИКУ

Савремени шведски језик не познаје морфолошки обележен глаголски облик за исказивање предикација локализованих у временској сфери будућност, те у циљу исказивања ових предикација ангажује друга језичка средства: у првом реду презент употребљен у одговарајућем (ван)реченичном контексту, те сложене глаголске конструкције *ska + infinitiv*, *kommer (att) + infinitiv* и *tänker + infinitiv*. У раду се бавимо проспективном конструкцијом *kommer (att) + infinitiv*, анализирајући њену употребу у близу три стотине примера изворних реченица шведског језика и фокусирајући се на њене модалне значењске компоненте. Истраживањем модалних значења шведске проспективне конструкције *kommer (att) + infinitiv*, скрећемо пажњу на један број синтаксичко-семантичких специфичности реченичних контекста у којима се дата проспективна конструкција јавља и истичемо једно од њених модалних значења које се у описивању граматичке структуре шведског језика неретко превиђа.

Кључне речи: шведски језик, *kommer (att) + infinitiv*, проспективна конструкција, будуће предикације, модална значења, граматика скандинавских језика, скандинавистичка лингвистика

1. Увод

Једна од карактеристика коју савремени шведски језик дели са својим сродницима из германске групе језика рефлектује се у одсуству морфолошког облика који сигнализује будућност. У савременом шведском језику се означавање предикације као будуће у односу на тренутак говора остварује различитим другим језичким средствима, у првом реду употребом презенту у реченичном одн. ванреченичном контексту који налаже његово тумачење као футурског, те посредством сложених глаголских конструкција *ska + infinitiv*, *kommer (att) + infinitiv* и *tänker + infinitiv*, у којима се са централним глаголом комбинују презентски облици глагола *skola* (*требати, морати*), те глагола *komma* (досл. *доћи*) и *tänka* (досл. *размишљати*). Свако од датих језичких средстава подразумева одређене специфичности које условљавају њихову употребу у различитим синтаксичко-семантичким и прагматичким контекстима, међу којима се као примарне истичу њихове модалне значењске компоненте. У оној мери у којој се може говорити о одсуству модалног квалификовања тврдње о будућим предикацијама, презент се у циљу исказивања будућних предикација у

* danijela.babic@fil.bg.ac.rs

шведском језику показује као модално најнеутралније језичко средство; остала језичка средства којима шведски језик у овом контексту располаже карактеришу се као темпорално-модалне проспективне конструкције.

У фокусу нашег рада биће проспективна конструкција *kommer (att) + infinitiv*, с тежиштем на утврђивању њених модалних значења. Рад заснивамо на корпусу од близу три стотине реченица са конструкцијом *kommer (att) + infinitiv*, ексцерпираних из шведског електронског корпуса *KORP* и допуњених једним бројем примера забележених у усменој комуникацији с изворним говорницима шведског језика. Како у србистичкој литератури нема сличних радова, полазимо од представљања дате конструкције и њеног типичног модалног значења, уз наш осврт на један број синтаксичко-семантичких специфичности одговарајућих исказа, а затим представљамо те испитујемо и оне случајеве у којима се конструкцији не може приписати за њу типично модално значење. Посебну пажњу у раду скрећемо на исказе у којима се модално значење конструкције манифестује као интенционалност; Дал указује да не постоје докази да су германске проспективне конструкције с глаголима у значењу „доћи“ икада исказивале интенционалност (DAL 2000: 322), што Хилперт за одговарајућу шведску конструкцију и потврђује, налазећи да је њен развој ишао током „motion > inchoative > prediction”, тј. да се конструкција *komma att V* у футурски маркер развила поставши прво инхоативни маркер (HILPERT 2008a: 127). У овом светлу се искази у којима проспективна конструкција *kommer (att) + infinitiv* сигнализује интенционалност сматрају релативно новом појавом у шведском језику (HILPERT 2008b: 68), те их је потребно детаљније и обимније истраживати.

2. Проспективна конструкција *kommer (att) + infinitiv*

Проспективну конструкцију *kommer (att) + infinitiv* сачињавају централни глагол, инфинитивна ознака *att* и глагол *komma* (доћи) у презентском облику. Глагол *komma* у шведском језику представља прототипичан глагол кретања адлативног усмерења (SO²*komma*; SAOL²*komma*). Уз дато примарно значење, овај глагол познаје и низ проширених лексичких значења, те један број категоријалних значења (FALK 2002: 91–96; VIBERJ 2003: 96–103; JUHANSON 2006: 139–151), од којих се као једино фреквентно истиче оно у коме овај глагол представља футурски маркер (VIBERJ 2003: 96). Лексичко значење глагола *komma* у оквиру проспективне конструкције сматра се избледелим и *kommer (att) + infinitiv* у савременом шведском језику представља конструкцију која у погледу исказивања будуће предикације показује највиши степен граматикализације (HILPERT 2006: 164). Шведски се тако убраја међу оне језике у којима је глагол кретања адлативног усмерења граматикализован у футурски маркер (DAL 2000: 320).

Употреба инфинитивне ознаке *att* у проспективној конструкцији *kommer (att) + infinitiv* у савременом шведском језику сматра се факултативном. Тенденција ка изостављању инфинитивне ознаке нарочито је уочљива у говорном језику (посебно код млађе популације) и у мање формалним облицима писаног језика (JUHANSON 2006: 145–146; ULOFSON 2008: 143). У могућности изостављања инфинитивне ознаке огледа се једна од морфо-фонолошких редукција изворне (скандинавске) конструкције, постулиране као „*kommer til(l) at(t) full verb*” (DAL 2000:

320), те актуелна фаза процеса граматикализације ове шведске проспективне конструкције (HILPERT 2008b: 127; ULOFSON 2008: 147–149). По наводима у језичком приручнику *Språkriktighetsboken* (SRBN) Шведског језичког савета, фреквентност бележења конструкције без инфинитивне ознаке у већини жанрова и стилских нивоа, као и њено прихватање као уобичајене од стране изворних говорника, указује на то да је развој конструкције *kommer (att) + infinitiv* достигао фазу у којој се конструкција без инфинитивне ознаке мора сматрати у потпуности етаблираном (SRBN 2005: 358–359).

2.1. Модална значења

У литератури посвећеној описивању граматичког система савременог шведског језика, *kommer (att) + infinitiv* се уобичајено представља као проспективна конструкција којом се сигнализује предвиђање реализације будуће предикације (HOLMS/HINČLIF 1994: 294; TELEMANN/HELBERTJ i dr. 1999: 244–245; HULTMAN 2003: 268). Телеман/Хелбертј и др. наводе детаљније да глагол *komma* у проспективним конструкцијама не говори ништа о одлукама, споразумима или планирању учесника у предикацији, већ уобичајено сигнализује више-мање сигурну прогнозу или предвиђање засновано на утемељеној претпоставци говорника о остварењу будуће радње. Дати глагол је тако субјекатски аутономан (тј. у реченичном контексту може бити комбинован са било којим субјектом), и не говори ништа о субјекатском референту као бићу које доноси одлуке или бива подвргнуто вољи другог (TELEMANN/HELBERTJ i dr. 1999: 244–245). Сумарно речено, *kommer (att) + infinitiv* у савременом шведском језику представља ону проспективну конструкцију којом говорник у првом реду сигнализује предвиђање реализација предикација у будућности, уобичајено притом независних од одлука или планова говорника. Као примарно модално значење проспективне конструкције *kommer (att) + infinitiv* у савременом шведском језику издваја се тако предиктабилност.

2.1.1. Предиктабилност

Предиктабилност илуструјемо једним бројем примера из корпуса,² полазећи од исказа у којима се уз проспективну конструкцију *kommer (att) + infinitiv* јављају инаниматни субјекти:

- (1) Nästan all snö i Europa *kommer att vara borta* om hundra år.
Готово сав снег у Европи нестаће за стотину година.
- (2) Denna veckan *kommer att bli* minst lika intensiv som förra.
Ова недеља ће у најмању руку бити једнако интензивна као прошла.
- (3) Projektet *kommer att kosta* cirka 20 miljoner kronor [...]
Пројекат ће коштати око двадесет милиона круна.

У исказима попут (1)–(3) проспективну конструкцију *kommer (att) + infinitiv* прате инаниматни субјекти, те се о присуству говорника у њима говори само у сми-

² Сви илустративни примери ексцерпирани су из корпуса шведског језика KORP осим ако то у пратећој загради није другачије назначено.

слу његовог опредељења према пропозицији: говорник је у другом плану будући да није инволвиран у реализацију предикације. Базичне синтаксичко-семантичке одлике исказа овог типа, те модално значење манифестовано у њиховом првом семантичком плану, можемо приказати на следећи прегледан начин: [-]аниматност субјекта, [-]говорник, [-]контрола говорника/субјекта над предикацијом → предиктабилност.

Посматрајући конструкцију *kommer (att) + infinitiv* у контексту с осталим проспективним конструкцијама у савременом шведском језику, констатујемо да у исказима типа (1)–(3) њена супституција другим конструкцијама уопштено гледано није могућа. С обзиром на транспарентност лексичко-семантичких одлика глагола *tänka* (*размишљати; намеравати, планирати*, в. SO *tänka* 1, 2; SAOL *tänka* 1, 2), проспективна конструкција *tänker + infinitiv* компатибилна је само с аниматним субјектима: **Nästan all snö i Europa tänker vara borta om hundra år* – Готово сав снег у Европи планира да нестане за стотину година. Такође, с обзиром на транспарентност лексичко-семантичких одлика глагола *skola* (*требати, морати, намеравати*, в. SO ³*skola*; SAOL ²*skola*), конструкција *ska + infinitiv* је у првом реду некомпатибилна с инаниматним субјектима: **Nästan all snö i Europa ska vara borta om hundra år*. ≈ Готово сав снег у Европи нестаће (планирано/намерно)³ за стотину година. Неграматичност исказа овог типа може бити отклоњена њиховим смештањем у одређени шири (ван)реченини контекст, у првом реду приписивањем исказа одређеном аниматном агенсу: *Nästan all snö i Europa ska vara borta om hundra år, säger experterna*. – Готово сав снег у Европи нестаће за стотину година, кажу стручњаци (BAVIĆ/HAJDU 2021: 30–32). Изван сличног контекста, искази с инаниматним субјектима и проспективном конструкцијом *ska + infinitiv* у првом реду сматрају се пак неприхватљивима.

Сумарно можемо рећи да је у исказима попут (1)–(3) употреба проспективне конструкције *tänker + infinitiv* блокирана, проспективне конструкције *ska + infinitiv* условљена посебним контекстуалним факторима, те употреба проспективне конструкције *kommer (att) + infinitiv* очекивана. Примаран разлог за употребу управо ове проспективне конструкције у исказима попут (1)–(3) у савременом шведском језику налазимо у [-]аниматности субјекта као једној од њихових базичних синтаксичко-семантичких одлика: у циљу реферисања о будућој предикацији која се приписује инаниматном субјекту, говорник савременог шведског језика у првом реду ангажује конструкцију *kommer (att) + infinitiv*.

У исказима попут (4)–(6) проспективну конструкцију *kommer (att) + infinitiv* бележимо пак уз аниматне субјекте:

- (4) *Många kommer att dö om de inte får hjälp.*
Многи ће умрети ако не добију помоћ.
- (5) *Jag kommer att sakna alla supportrar och mina lagkamrater.*
Недостајаће ми сви наши навијачи и моји саиграчи.
- (6) *Vi kommer inte alltid att älska varandra.*
Ми се нећемо увек волети.

3 У циљу јаснијег илустовања модалних компонената шведских проспективних конструкција, у јединим српским преводним еквивалентима у загради наводимо један број одговарајућих прилога.

У исказима овога типа заступљени су аниматни субјекти који репрезентују људска бића различита од говорника, групе људи које подразумевају и говорника, као и самог говорника. Аниматне субјекте у реченичним конструкцијама овога типа можемо стога поједностављено представити као „субјекат $\supset$ говорник“, „субјекат $\supset$ говорник“ и „субјекат $\supset$ говорник“.

У исказима попут (4)–(6) говорник саопштава своје предвиђање реализације будуће предикације у коју одлуке, намере или планови аниматног субјекта кога он именује нису инволвиран. Ово важи и за исказе с аниматним субјектима типа „субјекат = говорник“ и „субјекат $\supset$ говорник“: иако се ради о исказима о предикацијама у које говорник јесте инволвиран, његов утицај на реализацију предикације изостаје. Уочавамо да је овакво тумачење инволвираности говорника у исказима датог типа условљено лексичко-семантичким одликама централног глагола конструкције *kommer (att) + infinitiv*: ради се о глаголима попут *волети*, *мрзети*, *памтити*, *заборавити*, *умрети* и сл., који денотирају ситуације које се у принципу одвијају без свесне људске контроле. Иако се говорник, дакле, изјашњава о предикацијама у које је (и) сам инволвиран, њихова реализација у будућности је изван његове контроле. Ово важи и за исказе у којима је аниматни субјекат „субјекат $\supset$ говорник“: предикације о којима се овде изјашњава, говорник посматра као предикације чије су реализације изван контроле аниматног субјекта кога он именује.

Уочене базичне синтаксичко-семантичке одлике исказа попут (4)–(6) и модално значење манифестовано у њиховом првом семантичком плану сумарно можемо представити на следећи начин: [+]аниматност субјекта, [$\pm$]говорник, [–]контрола говорника/субјекта над предикацијом $\rightarrow$ предиктабилност

Изнета запажања о испитаном типу исказа можемо додатно илустровати тестом супституције њихове конструкције *kommer (att) + infinitiv* преосталим шведским проспективним конструкцијама. Како сведоче примери попут **Många tänker dö om de inte får hjälp*. – Многи планирају да умру ако не добију помоћ и **Många ska dö om de inte får hjälp*. $\approx$ Многи ће планирано/намерно/обавезно умрети ако не добију помоћ, искази овога типа се у првом реду доживљавају као неприхватљиви, будући да упућују на намеру одн. обавезаност аниматних субјеката на реализацију предикације над којом они немају контролу. Неграматичност потоњег исказа могла би бити отклоњена његовим смештањем у (ван)реченични контекст који би подразумевао да се говорник ослања на нпр. одређене податке или ауторитет: *Många ska dö om de inte får hjälp, säger läkarna*. – Многи ће извесно умрети ако не добију помоћ, кажу лекари, али се изван сличног контекста искази с проспективном конструкцијом *ska + infinitiv* и предикацијама које су изван контроле субјекта/говорника у првом реду сматрају неприхватљивима.

Сумарно можемо рећи да је у исказима попут (4)–(6), упркос [+]аниматности њихових субјеката, употреба конструкција *tänker + infinitiv* и *ska + infinitiv* суштински блокирана, те употреба конструкције *kommer (att) + infinitiv* очекивана. Примаран разлог за употребу управо ове проспективне конструкције у савременом шведском језику у исказима датог типа налазимо у одлици [–]контрола говорника/субјекта над предикацијом као једној од њихових базичних синтаксичко-семантичких одлика: у циљу реферисања о будућој предикацији над којом аниматни субјекат

нема контролу, говорник савременог шведског језика у првом реду ангажује конструкцију *kommer (att) + infinitiv*.

Изнети осврт на исказе (1)–(6) илуструје специфичности проспективне конструкције *kommer (att) + infinitiv* на које смо иницијално указали. Показали смо да се у првом семантичком плану једног броја шведских реченичних конструкција с проспективном конструкцијом *kommer (att) + infinitiv* манифестује модално значење предиктабилност, те да је дата конструкција у реченичном контексту субјекатски аутономна и да у том смислу дозвољава комбиновање и са инаниматним и са аниматним субјектима. На основу наших запажања о базичним синтаксичко-семантичким одликама исказа попут (1)–(7), иницијалне наводе о проспективној конструкцији *kommer (att) + infinitiv* можемо проширити следећим сумарним закључцима: а) инаниматност субјекта издваја се као примарни мотив за употребу проспективне конструкције *kommer (att) + infinitiv* у шведским исказима, б) дата конструкција бележи се као примарна и у оним исказима у којима је субјекат аниматан ако се у њима реферише о ситуацији над којом субјекат суштински нема контролу, в) имајући у виду да инаниматност субјекта подразумева одсуство контроле говорника над предикацијом („субјекат ≠ говорник“), као доминантна синтаксичко-семантичка одлика анализираних реченичних конструкција с проспективном конструкцијом *kommer (att) + infinitiv* издваја се [–]контрола говорника/субјекта над предикацијом.

Резултате нашег досадашњег истраживања можемо преточити у следећи обухватни закључак: приликом реферисања о будућим предикацијама, говорник шведског језика се за проспективну конструкцију *kommer (att) + infinitiv* одлучује у првом реду онда када реферише о предикацији над којом нема контролу, сигнализујући притом своје предвиђање да ће се дата предикација у будућности и реализовати.

У језичкој пракси као и у нашем корпусу бележимо један број исказа с конструкцијом *kommer (att) + infinitiv* у чијем се првом семантичком плану модална компонента конструкције пак не манифестује као предиктабилност. У исказу *Med tiden kommer vi att fatta ett beslut – och ni kommer att gilla det.* (Донећемо с временом једну одлуку – и она ће вам се свидети) бележимо две проспективне конструкције, од којих конструкција *kommer att gilla* сигнализује предиктабилност. Конструкцији *kommer att fatta (ett beslut)* не можемо пак приписати истоврсно модално значење: говорник овде реферише о предикацији која подразумева и његову интенцију да предикација у будућности буде реализована.

2.1.2. Интенционалност

Модално значење проспективне конструкције *kommer (att) + infinitiv* означено као интенционалност илуструјемо следећим примерима:

- (7) Jag kommer att lägga ut den här lilla texten på Facebook!
Окачићу овај текстић на Фејбук!
- (8) Jag kommer stanna här under helgen. (усмена комуникација)
Остаћу овде за викенд.
- (9) Vi kommer ta fram en egen siffra som vi kommer ha som utgångspunkt.

- Ми ћемо изнети сопствену бројку коју ћемо употребити као полазну тачку.
- (10) *Vår grupp kommer att samla mer information.*
Наша група ће прикупити више информација.

Као примарну синтаксичко-семантичку специфичност исказа попут (7)–(10) издвајамо аниматности њихових субјеката. Ова њихова одлика је очекивана, будући да интенционално значење у првом реду подразумева инволвираност свесног и вољног субјекта у реализацију предикације. Дате субјекте могу представљати сами говорници или субјекти који репрезентују групе у које је укључен и говорник. Било да се ради о субјекту типа „субјекат = говорник“ или субјекту типа „субјекат $\supset$ говорник“, оба подразумевају инволвираност говорника као свесног бића у реализацију будуће предикације.

Интенционалност у исказима овог типа можемо потврдити супституцијом конструкције *kommer (att) + infinitiv* преосталим проспективним конструкцијама, које сигнализују (и) интенционалност: *Jag tänker lägga ut den här lilla texten på Facebook.* – Планирам да овај текстић окачим на Фејсбук одн. *Jag ska lägga ut den här lilla texten på Facebook.* $\approx$ Окачићу обавезно/сигурно овај текстић на Фејсбук.

Запажамо даље да аниматност субјеката у исказима попут (7)–(10) јесте нужан, али не и довољан услов за то да се у њиховом првом семантичком плану манифестује значење интенционалности: у (7)–(10), те и у исказима (5) и (6), у којима се манифестује предиктабилност, запажамо нпр. идентичне аниматне субјекте. Разлика између ових двају типова исказа почива у природи, тј. у лексичко-семантичком садржају централних глагола њихових проспективних конструкција: у исказима попут (5) и (6) ради се о глаголима који денотирају ситуације над којима говорник у принципу нема контролу, док се у исказима (7)–(10) ради о ситуацијама у чију реализацију говорник може имати уплива, а какве су у првом реду различити типови свесних и вољних активности. У исказима потоњег типа говорник реферише о предикацијама над чијом реализацијом има контролу, те се у њиховом првом семантичком плану манифестује интенционалност.

Базичне синтаксичко-семантичке одлике анализираних исказа можемо приказати на следећи начин: [+]аниматност субјекта, [+]говорник, [+]контрола говорника над предикацијом. Поређењем датих одлика с базичним синтаксичко-семантичким одликама исказа попут (5) и (6), које можемо представити као [+]аниматност субјекта, [+]говорник, [–]контрола говорника над предикацијом, уочавамо још једном да кључна разлика између ових двају типова исказа почива у присуству односно одсуству контроле говорника над предикацијом. Дато поређење можемо сажето приказати на следећи начин: [+]аниматност субјекта, [+]говорник, [–]контрола говорника над предикацијом $\rightarrow$ предиктабилност : [+]аниматност субјекта, [+]говорник, [+]контрола говорника над предикацијом $\rightarrow$ интенционалност. Спроведена анализа исказа с проспективном конструкцијом *kommer (att) + infinitiv* и аниматним субјектима типа „субјекат = говорник“ и „субјекат $\supset$ говорник“ упућује на то да њихова базична синтаксичко-семантичка одлика означена као *контрола говорника над предикацијом* представља примарни фактор за манифестовање модалног значења предиктабилност односно интенционалност у њиховом првом се-

мантичком плану.

У закључку анализе спроведене у овом делу рада још једном истичемо бељење исказа с проспективном конструкцијом *kommer (att) + infinitiv* и модалним значењем интенционалности у савременом шведском језику. Ослањајући се на налазе нашег испитивања, као и на сличне налазе забележене у једном броју ранијих радова који се (до)тичу проспективне конструкције *kommer (att) + infinitiv* у савременом шведском језику (TELEMAN/HELBERTJ i dr. 1999: 245; VIBERTJ 2003: 97–98; JHANSON 2006: 147–150), сматрамо упутним да се у референтној литератури на интенционалност као на једно од могућих модалних значења проспективне конструкције *kommer (att) + infinitiv* надаље указује јасније и систематичније. На овај начин избегла би се њена непрецизна представљања у општој референтној литератури, каква у појединим случајевима (HOLMS/HINČLIF 1994: 294; HULTMAN 2003: 268) имплицирају да је могућност изражавања интенционалних предикација овом проспективном конструкцијом у савременом шведском језику у потпуности искључена.

2.1.3. „Нулта“ модалност

Модалност означену као „нулту“ модалност илуструјемо следећим примерима:

- (11) Han *kommer att bära* tröja nummer 14.
Он ће носити дрес с бројем 14.
- (12) De *kommer jobba* vidare till mitten av februari.
Они ће наставити да раде до средине фебруара.
- (13) Personal *kommer hjälpa* resenärerna för att påstigning ska ske smidigt och säkert.
Особље ће помагати путницима да укрцавање прође несметано и безбедно.

У исказима попут (11)–(13) предикација је такве природе да може бити под контролом субјекта. Субјекти представљају аниматне субјекте типа „субјекат $\supset$ говорник“, те говорник није инволвиран у реализацију предикације. Дубља анализа исказа овог типа указује на то да их говорник темељи на информацијама о интенцијама одн. обавезаности инволвираних лица у погледу реализације предикације, та да он може изнети утемељену претпоставку о реализацији именоване предикације и изабрати да о њој реферише и другим проспективним конструкцијама: *Han tänker bära tröja nummer 14.* – Он планира да носи дрес број 14 одн. *Han ska bära tröja nummer 14.* – Он ће (сигурно/извесно) носити дрес број 14. (<тако је нпр. управа клуба одлучила). Запажамо пак да говорник, одлучујући се управо за проспективну конструкцију *kommer (att) + infinitiv*, бира да о именованој предикацији реферише што објективније. На овај начин говорник из свог исказа изоставља позивање на планове, намере или обавезе субјекта у погледу реализације предикације – што формално можемо представити као одлику $[\pm?]$ контрола субјекта над предикацијом првог семантичког плана таквог исказа – истовремено бирајући и да се суштински не определи према пропозицији исказа. Говорниково присуство је, у оној мери колико је то у таквом контексту могуће, у другом семантичком плану: реферишући

о предикацијама које су под контролом другог лица, говорник се посредством конструкцију *kommer (att) + infinitiv* практично оградају од изјашњавања о реализацијама датих предикација у будућности. Реципијент исказа овога типа не бива упознат са субјективном позадином будуће предикације нити добија информацију о говорниковом пропозиционом ставу: модалне значењске нијансе су у исказима овога типа потиснуте у други план.

Проспективна конструкција *kommer (att) + infinitiv* у исказима датог типа показује тако тенденцију ка сигнализовању „нулте“ модалности, тј. одсуства овертне модалности у првом семантичком плану исказа. Одсуство овертне модалности у датим исказима илуструје још једну од тенденција у актуелном процесу граматицизације проспективне конструкција *kommer (att) + infinitiv*: профилисање глагола *komma* у темпорални ауксилијар те конструкције *kommer (att) + infinitiv* у чисто футурски маркер.

Резултате анализе исказа у којима се манифестује „нулта“ модалност напослетку претачемо у следећи формализовани закључак: [+]аниматност субјекта, [-]говорник, [-]контрола гворника над предикацијом, [±?]контрола субјекта над предикацијом → тенденција ка нултој модалности → тенденција ка профилисању конструкције *kommer (att) + infinitiv* у чисто футурски маркер.

Закључак

Сprovedено истраживање показало је да шведска проспективна конструкција *kommer (att) + infinitiv* у домену модалних значења не подразумева увек и нужно предиктабилност, већ да она може сигнализovati и интенционалност и „нулту“ модалност. Описе ове шведске проспективне конструкције треба надаље проширивати и прецизирати у складу с тим, нарочито у општој референтој литератури у којој се *kommer (att) + infinitiv* неретко непрецизно представља као она проспективна конструкција која у шведском језику сигнализује искључиво предвиђање реализације будуће предикације.

Цитирана литература

- BABIĆ/HAJDU 2021: BABIĆ, Danijela & Dorijan HAJDU. „Prezent i konstrukcija *ska + infinitiv* kao sredstva za iskazivanje futurskih predikacija u savremenom švedskom jeziku“. *Komunikacija i kultura online* 12 (2021): 23–37. DOI 10.18485/kkonline.2021.12.12.2
- DAL 2000: DAHL, Östen. “The grammar of future time reference in European languages”. In: Dahl, Östen. (ed.). *Tense and Aspect in the Languages of Europe. Volume 6*. Berlin: Mouton de Gruyter (2000): 309–328.
- FALK 2002: FALK, Cecilia. “Hjälperbet *komma*”. *Folkmålsstudier*, 41 (2002): 89–98.
- HILPERT 2006: HILPERT, Martin. “A synchronic perspective on the grammaticalization of Swedish Future constructions”. *Nordic Journal of Linguistics*, 29, 2 (2006): 151–172. DOI 10.1017/S0332586506001569
- HILPERT 2008a: HILPERT, Martin. “Where did this future construction come from? The case of Swedish *komma att V*”. In: A Bergs and G. Diewald. (eds.). *Constructions and Language Change*. Berlin: Mouton de Gruyter (2008): 107–131.
- HILPERT 2008b: HILPERT, Martin. *Germanic Future Contructions: A usage-based approach to*

- language change*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2008.
- HOLMS/HINČLIFF 1994: HOLMES, Philip, & Ian HINCHLIFFE. *Swedish: A Comprehensive Grammar (3rd ed.)*. London: Routledge, 1994.
- HULTMAN 2003: HULTMAN, Tor G. *Svenska Akademiens språklära*. Stockholm: Svenska Akademien, 2003.
- JUHANSON 2006: JOHANSSON, Annika. *Nederländskan komen och svenskans komma. En kontrastiv undesökning*. (doktorska disertacija). Stockholm: Acta Universitatis Stockholmsiensis. Stockholm Studies in Scandinavian Philology. New Series. 40, 2006.
- TELEMAN/HELLBERG i dr. 1999: TELEMAN, Ulf, Staffan HELLBERG & Erik ANDERSSON. *Svenska Akademiens grammatik. Del 4*. Stockholm: Svenska Akademien, 1999.
- ULOFSON 2008: OLOFSSON, Arne. "Framtid i förändring. Hur länge kommer att dröja sig kvar?" *Språk och stil* 18 (2008): 143–155.
- VIBERJ 2003: VIBERG, Åke. "The polysemy of the Swedish verb komma 'come': A view from translation corpora". In: K.M. Jaszczolt and Ken Turner (eds.) *Meaning Through Language Contrast, Vol 2*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company (2003): 75–105.

Речници и приручници

SAOL – *Svenska Akademiens ordlista*. Доступан на: svenska.se

SO – *Svensk ordbok*. Доступан на: svenska.se

SRBN – *Språkriktighetsboken*. Svenska språknämnden och Norstedts Akademiska Förlag, 2005.

Danijela V. Babić

KOMMER (ATT) + INFINITIVE AS A FUTURE CONSTRUCTION
IN MODERN SWEDISH

Summary

In this paper, we deal with construction *kommer (att) + infinitive* as one of the periphrastic means of expressing future predications in Modern Swedish. Aiming to investigate the construction's modal meanings, we analyze nearly three hundred Swedish sentences with *kommer (att) + infinitive* as a future construction, focusing in particular on their basic syntactic-semantic features such as animacy of the subject and speaker's involvement in, and control over a predication. Our initial investigation confirms that predictability stands out as a predominant modal meaning of *kommer (att) + infinitive*. Further investigation shows that there are cases in which *kommer (att) + infinitive* indicates speaker's plans and intentions, and brings out intentionality as the main modal feature of a statement. We conclude our investigation with cases where modal meanings of *kommer (att) + infinitive* can be regarded as tending toward non-existent ("zero" modality). Considering that the descriptions in general reference works more often than not lead to a conclusion that expressing predictions is the only modal feature of *kommer (att) + infinitive* as a future construction in Modern Swedish, we point out that more comprehensive descriptions of the construction's modal meanings should be offered in the future.

Key words: Swedish, *kommer (att) + infinitive*, future construction, modal meanings, grammar of Scandinavian languages, Scandinavian linguistics